

Banka ProCredit sha, Rr. "Dritan Hoxha", Tiranë, Shqipëri.

Dhjetor 2014

Rezultate Financiare

Gjate tremujorit të katërt të vitit 2014, aktivet e ProCredit Bank pesuan rënie me 1.9% krahasuar me tremujorin e tretë të vitit 2014, duke arritur në vlerën 263 milion euro. Kjo rënie lidhet ngushtë me zhvillimin e financimeve nga klientët dhe jo vetëm, dhe është në linjë me strategjinë e brendshme të Bankes.

Baza e depozitave të bankës u zvogëlua edhe më tej me 8.4% krahasuar me fundin e vitit, duke shënuar vlerën 212 milion euro. Brenda strukturës së portofolit të depozitave, përgjate vitit aktual, ndodhi një zhvendosje nga depozitat me afat drejt llogarive të kursimit dhe llogarive rrjedhese. Portofoli bruto i kredive u zvogëlua me 2.6% krahasuar me tremujorin e tretë të vitit 2014, duke arritur vlerën prej 166.2 milion euro.

Të ardhurat nga interesi pesuan rënie, kryesisht për shkak të ndryshimeve në strukturat e portofolit të kredive sa i përket kategorive të klientëve dhe rënies së normës së interesit mesatar të ponderuar (WAIR), si edhe për shkak të rënies së cmimit të tregut në Bono Thesari. Megjithatë, kjo është kompensuar kryesisht me uljen e shpenzimeve për interesat për depozitat. Për vitin 2014, Banka ka gjeneruar një fitim prej rreth 1.2 milion euro.

Vendosja e prioritetit të optimizimit të kostos dhe rritja e efikasitetit, ndihmoi në reduktimin e shpenzimeve operative me rreth 10.7%, krahasimisht me fundin e vitit të kaluar, duke çuar në një përmirësim të përgjithshëm të raportit kosto-të ardhura në 70.2%.

Administrimi i Rrezikut

Këshilli Drejtues ka përgjegjësinë përfundimtare për të zhvilluar dhe implementuar strukturat dhe mekanizmat e duhura për të identifikuar, vlerësuar dhe zvogëluar ekspozimin e bankës ndaj rrezikut. Këshilli Drejtues ka ngritur Komitetin e Administrimit të Rrezikut për të monitoruar gamën e plote të rreziqeve ndaj të cilave ekspozohet banka. Për më tepër, Komiteti i Administrimit të Rrezikut ka autoritet vendimtar në lidhje me rrezikun.

Në bankën ProCredit Shqipëri rreziku matet dhe raportohet sipas politikave të administrimit të rrezikut, të cilat janë aprovuar nga Këshilli Drejtues i bankës. Politikat janë në përputhje të plote me rregulloret ligjore në fuqi në Shqipëri dhe me kërkesat e vendosura nga Banka e Shqipërisë. Politikat bazohen në Manualin e Grupit mbi Administrimin dhe Kontrollin e Rrezikut, i cili nga ana e tij bazohet në dokumentin udhëzues të Autoritetit Mbikëqyrës Financiar Federal Gjerman.

“Kërkesat Minimale për Administrimin e Rrezikut”. Banka ProCredit Shqipëri raporton rregullisht pozicionin e saj kundrejt riskut të Komitetit të Administrimit të Rrezikut të Grupit (GRMC).

Kultura e bankës ProCredit për transparencën e brendshme dhe të jashtme është vendimtare në përpjekjet tona për administrimin e rrezikut. Fale procedurave tona të përkufizuara qarte dhe inkurajimit të hapur për një komunikim të hapur, punonjësit tanë të trajnuar me se miri janë në një pozicion të fortë për të dalluar rreziqet dhe për të marrë hapat e nevojshëm për zvogëlimin e tyre.

Banka ProCredit sha, Rr. "Dritan Hoxha", Tiranë, Shqipëri.

Administrimi i Rrezikut te Kredise

Kredidhenia per bizneset e vogla perben operacionin kryesor te bankes ProCredit sa i perket aktiveve te saj dhe rrjedhimisht edhe rrezikun klasik te kredise, qe nenkupton, rreziku qe huamarresit mund te mos jene ne gjendje te paguajne, eshte rreziku kryesor me te cilin perballlet banka. Rreziku i kredise perben pjesen me te madhe te rrezikut ne kontekstin e llogaritjes se kapacitetit te perballimit te rrezikut.

Banka ProCredit Shqiperi ka adoptuar politika te rrezikut te kredise bazuar ne Politiken e Administrimit te Rrezikut te Kredise te Grupit ProCredit dhe Politiken e Vleresimit te Kolateralit te Grupit, te cilat se bashku pasqyrojne eksperiencen e fituar ne me shume se dy dekada operacinesh te suksesshme kredidhenie ne ekonomite ne tranzicion dhe zhvillim dhe jane ne perputhje te plote me rregulloret ne fuqi ne Shqiperi. Per cdo klient te bankes, caktohet nje limit ekspozimi kredie dhe percaktohet autoriteti vendimarrës per kredine; te gjitha vendimet per te dhene nje kredi, ose per te ndryshuar kushtet, merren nga nje komitet kredie dhe te gjitha vleresimet e rrezikut te kredise dokumentohen me kujdes.

Mbi te gjitha, banka perpiqet te ndertoje dhe ruaje marredhenie fatgjata me klientet e saj, duke u kujdesur qe te jete plotesisht ne dijeni te situates se tyre financiare dhe te mos i ngarkoje ata me me shume borxhe se sa kane mundesi te paguajne.

Rreziku i kredise zvogelohet gjithashtu nga fakti qe portofoli yne eshte shume i larmishem. Bizneset te cileve ne u sherbejme operojne ne nje game te gjere sektoresh dhe ekspozimi i tyre ndaj luhatjeve te tregut global eshte i limituar. Per me teper, pjesa me e madhe e ekspozimeve tona te kredise jane relativisht te vogla.

Duke qene se pjesa me e madhe e kredive te bankes paguhen me keste mujore, deshtimi i huamarresit per te permbushur afatin e pageses trajtohet si nje shenje fillestare e nje problemi potencial mosshlyerje dhe merr nje reagim te menjehershëm nga banka. Kur nje pageese e interesit ose principalit eshte ne vonese per me shume se 30 dite, kredia ne fjale kalon te portofoli ne rrezik (PAR>30), i cili sherben si tregues kryesor per cilesine e portofolit te kredise dhe per matjen e rrezikut klasik te kredise.

Ne tremujorin te katert te vitit 2014, portofoli i pergjithshem ne vonese i bankes PAR>30 u zvogelua nga 11.4% ne muajin Shtator 2014 ne 8.71% ne muajin Dhjetor 2014, vecanerisht duke qene se ndihej ende ndikimi i vazhdueshem i krizes financiare. Nje nga menytrat se si banka ProCredit kaperceu sfidat e cilesise se portofolit te shkaktuar nga kriza financiare eshte ofrimi i ristrukturimit te kredise per ata kliente te cilet vleresohen se kane potencial per te rifituar qendrueshmeri. Ristrukturimi vjen pas nje analize te hollesishme te kapacitetit pagues te ndryshuar te cdo klienti.

Vendimi per te ristrukturuar nje ekspozim kredie merret gjithmone nga nje komitet kredie dhe ka per qellim rikuperimin e plote te kredise. Banka ProCredit Shqiperi ka nje perqasje konservatore kundrejt provigjonimit te kredive te humbura. Jane vene ne dispozicion disa fonde per kredi individuale te konsiderueshme qe konsiderohen te ekspozuara ndaj rrezikut bazuar ne rezultatet e nje vleresimi te prekjes se tyre nga ky rrezik, kurse provigjionet per kredite e pacenuara, qe nuk jane te konsiderueshme individualisht, keto fonde jane llogaritur

Banka ProCredit sha, Rr. "Dritan Hoxha", Tiranë, Shqipëri.

sipas normes historike te mos shlyerjes (default). Per te gjitha kredite qe nuk jane ekspozuar ndaj ndonje rreziku, jane parashikuar fonde mbulimi te bazuara ne portofol.

Ne fund te muajit Dhjetor 2014 raporti i mbulimit (provigionet e kredive te humbura nen Metodologjine e Bankes se Shqiperise si nje perqindje e kredive ne vonese PAR>30) ishte 129%.

Ne parim, banka ProCredit pranon te gjitha llojet e kolateralit. Kolaterali sherben si garaci qe banka, si kreditor, te mund te rikuperoje ekspozimin e kredise dhe si motivim per huamarresin qe te paguaje ekspozimin e kredise. Vleresimi i kolateralit behet sipas Politikes se Vleresimit te Kolateralit te Grupit, i cili pasqyron eksperiencen e fituar ne me shume se dy dekada operacionesh te suksesshme kredidhenie dhe qe eshte ne perputhje me Standardet Europiane per Vleresimin e Kolateralit.

Administrimi i Rrezikut te Likuiditetit

Rreziku i likuiditetit afatshkurter specifikon rrezikun qe banka nuk do te jete me ne gjendje te permbushje plotesisht ose pjeserisht detyrimet e saj aktuale dhe te ardhshme te pagesave. Prandaj, banka duhet te ruaje gjithmone fonde te mjaftueshme likuiditeti per te permbushur detyrimet e saj, madje edhe ne periudhe stresi. Disa faktore qe jane pjese e natyrshme e modelit te biznesit te bankes kompensojne rrezikun e likuiditetit. Se pari, portofoli i kredise se bankes me larmishmerine dhe cilesine tij te larte nenkupton qe ka shume mundesi te kete fluks te parase ne hyrje. Se dyti, depozitat e klienteve tane jane perhapur pergjate nje numri te madh depozituesish ku secili ka shuma relativisht te vogla.

Per te percaktuar fuqine e likuiditetit te bankes perballe nje shoku te mundshem, banka kryen teste stresi te rregullta bazuar ne skenare te percaktuar si standard ne nivel grupi nga Politika e Administrimit te Rrezikut te Likuiditetit te Grupit. Supozimet mbi te cilat bazohen testet e stresit ndryshohen dhe pershtaten vazhdimisht per te pasqyruar kushtet e tregut. Kurdohere qe eshte e nevojshme te kapercihen mungesat e likuiditetit, banka ProCredit Shqiperi, si bankat e tjera te grupit ProCredit, mund te marre nje fond afatshkurter nga ProCredit Holding.

Administrimi i Rrezikut te Valutes

Rreziku i valutes se huaj specifikon rrezikun e ndikimeve negative ne rezultatet financiare te bankes dhe mjaftueshmerine e kapitalit te shkaktuar nga ndryshimet ne kurset e kembimit. Banka ProCredit Shqiperi ka nje nivel te ulet ekspozimi ndaj rrezikut te valutes pasi ajo nuk hyn ne pozicione te hapura valutore spekulative, dhe as nuk angazhohet ne transaksione qe rrjedhin prej tyre. Rreziku i valutes administrohet ne perputhje me Politiken e Administrimit te Rrezikut te Valutes se Huaj dhe rregulloret e Bankes se Shqiperise mbi administrimin e rrezikut te valutes se huaj. Banka monitoron vazhdimisht levizjet e kursit te kembimit dhe tregjet e valutes se huaj dhe menaxhon pozicionet e saj valutore ne baze ditore. Teste stresi kryen rregullisht per te vleresuar ndikimin e levizjeve te kursit te kembimit te pozicionet e hapura valutore (OCP) ne cdo valute

Administrimi i Rrezikut te Normes se Interesit

Rreziku i normes se interesit specifikon rrezikun qe levizjet ne normat e interesit te tregut do te ndikojne negativisht vleren ekonomike te bankes si dhe fitimet e saj nga interesi dhe ne fund dhe vete kapitalin. Rreziku i normes se interesit administrohet ne perputhje me Politiken

Banka ProCredit sha, Rr. "Dritan Hoxha", Tiranë, Shqipëri.

e Administrimit të Normes së Interesit dhe udhëzuesin e Bankes së Shqipërisë mbi administrimin e rrezikut të normes së interesit në librin bankar. Gjatë vitit 2014 normat e interesit shfaqen një tendencë rënie graduale. Ekspozimi ndaj rrezikut të normes së interesit matet nepermjet një analize të hendekut të maturimit. Testet e stresit kryen për të matur dhe analizuar ndikimin e ndryshimeve të normave të interesit në vlerën ekonomike dhe të ardhurat nga interesat. Si një masë për të zvogeluar rrezikun e normes së interesit, banka ProCredit ndjek si politike tërheqjen e financimeve afatgjate me norme fikse dhe ofron kredi me norma të interesit të ndryshme, duke i lejuar bankes të rrisë (ose zvogelojë) normat në përputhje me ndryshimet në normat e interesit të tregut.

Administrimi i Rrezikut Operacional dhe Mashtrimit

Rreziku operacional perkufizohet si rreziku i humbjes që vjen si rezultat i proceseve të brendshme të papërshtatshme ose të pakryera, nga njëzërit dhe sistemet, apo edhe nga ngjarje të jashtme. Ky perkufizim përfshin si rrezikun ligjor, ashtu edhe atë që lidhet me reputacionin e bankes. Politika e rrezikut operacional e bankes ProCredit Shqipëri është në përputhje të plotë me rregulloret e Bankes së Shqipërisë për administrimin e rrezikut operacional, me Politiken e Rrezikut Operacional të Grupit, si dhe me Politiken e Grupit për Parandalimin e Mashtrimit. Për të minimizuar rrezikun operacional dhe rrezikun e mashtrimit, të gjitha proceset dokumentohen me saktësi dhe u nënshtrohen mekanizmave efikase të kontrollit. Përkrahjet e punës janë të plota, detyrat janë të ndara në mënyrë strikte dhe është shmangur varesia nga individë kyç. Gjatë rekrutimit, banka i kushton vëmendje të veçantë integritetit personal, një cilësi që përforcohet përmes zbatimit strikt të kodit të sjelljes së bankes dhe përmes programeve gjithëpërfshirëse të trajnimit të hartuara për të promovuar një kulturë transparence dhe ndergjegjësimi për rrezikun.

Çështjet e rrezikut operacional rishikohen nga Komiteti i Rrezikut Operacional, i cili është një nënkomitë i Komitetit të Administrimit të Rrezikut, i cili, gjithashtu, drejtohet nga një anëtar i Drejtorisë Ekzekutive. Ai ka për qëllim të përcaktojë politika për rreziqet që lidhen me njëzërit, rreziqet që lidhen me proceset, rreziqet që lidhen me teknologjinë e informacionit dhe sistemet, rreziqet e jashtme dhe aspekte të tjera të rrezikut operacional, si dhe të monitorojë respektimin e këtyre politikave. Ai, gjithashtu, diskuton edhe hedhjen e të dhenave të rëndësishme në Bazën e të Dhenave të bankes për Ngjarjet e Rrezikut.

Baza e të dhenave të të gjithë grupit për Ngjarjet e Rrezikut (RED) siguron që rreziqet operationale dhe ato të mashtrimit të adresohen sistematikisht dhe me transparence dhe që të gjitha hapat korigjuese apo parandaluese të dokumentohen qartë dhe të jenë të aksesueshme për kontrollin nga niveli menaxhues, si në nivel bankë, ashtu edhe në nivel grupi. Punonjësve u kërkohet që të raportojnë të gjitha ngjarjet që përfaqesojnë një humbje faktike apo të mundshme prej më shumë se 100 Eurosh, duke përdorur ndërfaqen e RED. Ngjarje të raportuara që përmbajnë rreziqet me të shtrira, dhe që konsiderohen si ngjarjet me më shumë gjasa për t'u përsëritur, i nënshtrohen një analize të thellë nga Komiteti i Rrezikut Operacional, i cili me vone propozon masat e përshtatshme parandaluese.

Një aspekt kyç i administrimit të rrezikut është kultura e rrezikut të institucionit, e cila u përçohet të gjithë punonjësve përmes trajnimeve sistematike. Si pjesë e trajnimit të tyre fillestar, të gjithë anëtarëve të rinj të stafit u mesohet se si ta dallojnë dhe ta shmangin rrezikun operacional dhe atë të mashtrimit dhe si të ruajnë sigurinë e informacionit.

Banka ProCredit sha, Rr. "Dritan Hoxha", Tiranë, Shqipëri.

Mjaftueshmeria e Kapitalit

Mjaftueshmeria e kapitalit te bankes llogaritet çdo muaj dhe i raportohet si Drejtorise Ekzekutive, ashtu edhe Bankes se Shqiperise dhe Komitetit te Administrimit te Rrezikut te Grupit, se bashku me parashikimet aktuale per te siguruar perputhshmerine ne te ardhmen me kerkesat per mjaftueshmerine e kapitalit.

Edhe ne kete aspekt, mbeshtetja e forte e aksionereve tane i ka dhene mundesi bankes qe te ruaje nje nivel komod kapitali. Me 31 Dhjetor 2014, raporti i mjaftueshmerise se kapitalit (kapitali i nivelit 1 dhe nivelit 2/asetet e ponderuara me rrezik) ishte ne nivelin e 15.28% (Metodologjia e Bankes se Shqiperise), mjaft lart ne krahasim me standardin minimal te te gjithë grupit, qe eshte 12% dhe qe eshte ne te njejten kohe edhe minimumi i kerkuar ne vend.

Objektivat e bankes ne administrimin e kapitalit, qe eshte nje koncept me i gjere sesa 'equity' sa i perket bilancit, jane:

- te veproje ne perputhje me kerkesat per kapital te vendosura nga Banka e Shqiperise;
- te mbroje mundesine e bankes per te vazhduar si nje pune ne proces, ne menyre qe ajo te mund te vazhdoje t'u ofroje fitime aksionereve dhe perfitime aktoreve te tjere te interesuar; dhe
- te ruaje nje baze te forte kapitali per te mbeshtetur zhvillimin e biznesit te saj.

Mjaftueshmeria e kapitalit dhe perdorimi i kapitalit rregullator monitorohen çdo dite nga niveli menaxhues i Bankes, duke perdorur teknika te bazuara ne udhezimet e hartuara nga Komiteti i Bazelit dhe Direktivat e Komunitetit European, siç jane vene ne zbatim nga Banka e Shqiperise, per qellime mbikeqyrese. Informacioni i kerkuar depozitohet ne Banken e Shqiperise çdo tre muaj.

Aktivitetet e ponderuara me rrezik maten permes hierarkise se kater ponderimeve te rrezikut te klasifikuara sipas natyres— dhe duke reflektuar nje perlllogaritje te rrezikut te kredise, tregut dhe rreziqeve te tjera qe shoqerojne— çdo aktiv dhe kunderparti, duke marre parasysch çdo kolateral apo garanci te pranueshme. Nje trajtim i ngjashem eshte miratuar edhe per ekspozimin e zerave jashte bilancit, me disa pershtatje per te reflektuar natyren me rastesore te humbjeve te mundshme.

Banka e ka zbatuar Metodologjine sipas Rregullores se Keshillit Mbikeqyres te Bankes se Shqiperise per Mjaftueshmerine e Kapitalit, miratuar me Vendimin Nr.58, date 05.05.1999, ndryshuar se fundmi me Vendimin Nr.26, date 27.03.2013 te Keshillit Mbikeqyres te Bankes se Shqiperise.

Banka e Shqiperise kerkon nga çdo banke apo Grup bankar: (a) te mbaje nivelin minimal te kapitalit rregullator prej 1 miliard leke (b) te ruaje nje raport total rregullator me asete te ponderuara me rrezik ('raporti i Bazelit') ne nivelin e pranuar nderkombetarisht prej 12% ose me lart, dhe qe Banka te veproje ne perputhje me keto kerkesa.

Kapitali rregullator i Bankes ndahet ne dy nivele:

1 Kapitali i nivelit 1: kapitali aksioner (shuma neto e çdo vlere te regjistruar te aksioneve te thesarit), fitimi i mbajtur dhe rezervat e krijuara nga pervesimet e fitimeve te mbajtura; dhe
2 Niveli 2 i kapitalit: kapitali i kredive te varura kualifikues, fondet kolektive te mbulimit te rrezikut dhe fitimet e parealizuara qe krijoohen nga vleresimi i drejte i kapitalit (equity) dhe instrumenteve te borxheve te mbajtura ne dispozicion per shitje.